

De driedeling van P3 valt direct op.

Concert- en Cultuurpodium Purmerend P3:

‘Karakteristieke, creatieve en functionele cultuurtempel’

Het Concert- en Cultuurpodium P3 in Purmerend is begin april feestelijk ingewijd met allerlei (p)optredens. Het robuuste complex bevat een grote en een kleine concertzaal, een theaterzaal, oefenruimtes, cafés en kantoorruimte. Johan Meijer, die als architect en directeur/eigenaar van bd architectuur nauw betrokken is bij het project, legt uit wat de uitgangspunten zijn geweest bij het ontwerp. ‘De vraag was een gebouw te ontwerpen voor muziek en optredens dat voor iedereen toegankelijk is, met een goede akoestiek en tegelijkertijd een minimum aan geluidsoverlast. Door het doel en de gebruikers centraal te stellen, zijn wij erin geslaagd een functioneel en karakteristiek gebouw te ontwerpen dat helemaal voldoet aan de wensen van de gebruikers.’

Projecten met culturele bestemmingen

Voor u ligt de tweede nieuwsbrief van bd architectuur. In deze uitgave laten wij u kennismaken met een aantal culturele projecten die wij hebben uitgevoerd. Het doet ons plezier dat wij als architectenbureau steeds meer voor opdrachtgevers in de culturele hoek werken. De wegen naar een ontwerp liggen hier vaak niet zo vast. Dat geeft ons als ontwerper veel meer ruimte en keuzemogelijkheden.

Het Concert- en Cultuurpodium P3 in Purmerend is helemaal van deze tijd, terwijl het orgelpark in Amsterdam de sfeer uitademt van de periode tussen de wereldoorlogen. In de beeldengalerij Het Depot in Wageningen hebben wij twee tijdperken verenigd: de villa uit 1855 is behoedzaam gerestaureerd en

aangevuld met strakke nieuwbouw. Wat het uiteindelijke ontwerp wordt, hangt af van de functie van het gebouw, de locatie en de omstandigheden. Samen met ons team verdiepen wij ons daar in en bedenken in overleg met de opdrachtgevers de beste oplossing. Dat is bd architectuur ten voeten uit.

Het complex markeert de overgang tussen de oude stad en de nieuwe wijken. Het eerste dat opvalt, is de optische driedeling. ‘De drie zalen zijn vormgegeven als drie aaneengeschaalde blokken die in hoogte en breedte van elkaar verschillen. Om een goede geluidsisolatie te bewerkstelligen, hebben we besloten een brede spouw aan te brengen tussen de drie zalen’, legt Johan Meijer uit. ‘De spouwen zijn breed genoeg voor de aan- en afvoer van goederen en kunnen fungeren als vluchtroute.

■ Buitenkant

De buitenzijde van het gebouw is opgetrokken uit zwartbruine baksteen met een zilverkleurige gloed. Om de driedeling te benadrukken, heeft elk deel een eigen accent gekregen in de vorm van gekleurde,

geglazuurde vierkantjes in een diagonaal patroon.'

■ Voorgevels

De hoofdingang is zichtbaar vanuit het centrum, aan de kant van de Purmersteenweg. Aan de backstagekant is een met hekken afsluitbare ruimte voor de auto's van artiesten en tevens laden en lossen. 'In architectonisch opzicht is dit niet de achterkant van het gebouw! Het pand heeft vier voorgevels', verduidelijkt Johan Meijer. 'Elke functie heeft zijn eigen voordeur; kantoor, oefenruimten en backstage. Het is mogelijk om het gebouw gelijktijdig voor verschillende doeleinden te gebruiken, zonder dat de verschillende doelgroepen elkaar fysiek tegenkomen. De entreeduren met kogelwerend glas geven toegang tot een kleine, beschermde ruimte met de kassa. Deze ruimte staat via een trap in verbinding met de kantoren. Veilig bij gevaar en praktisch bij drukte. Iedereen wordt op een natuurlijke manier langs de kassa geleid en komt gecontroleerd binnen. Daarna betreed je de ruime foyer. Een ruimte die aan de ene kant heel breed is en aan de andere kant juist smal toeloopt. Neem daarbij de hoogteverschillen van de drie verschillende daken en je bevindt je in een ruimte waarin optisch veel gebeurt.'

■ Stootvast

Hoewel het gebouw zoveel mogelijk is voorzien van stootvaste materialen en vormen, ademt het een warme sfeer. De muren, vloer en het plafond van de foyer zijn allemaal uitgevoerd in de kleur paars. De verlichting kan in drie delen worden geschakeld en gedimd. 'De vloeren zijn van stootvast rubber, deels doorgezet op de muren om de wanden te beschermen. In de zalen is een vloer toegepast van recycled zwart pvc, een oplossing die bierbestendig en slagvast is', legt Meijer uit. 'Betonnen trappen, stalen buizen als leuningen, verzinkt staalplaat en stalen hoekbescherming geven het interieur een stoer en stevig uiterlijk.'

■ Akoestiek

De grote en kleine zaal zijn volledig ingericht voor popconcerten. Vaste stahekken voorkomen gedrang op de tribune van de grote zaal. In de brede zalen hebben alle bezoekers duidelijk zicht op de artiesten. 'Goed geluid en goede isolatie zijn een voorwaarde voor het slagen van een dergelijk project',

De hoofdingang is zichtbaar vanuit het centrum van Purmerend.

gaat Johan Meijer verder. 'De muren van de grote en kleine zaal (respectievelijk voor 650 en 200 mensen) zijn deels bekleed met geperforeerde metalen platen waarachter geluidsabsorberend materiaal is aangebracht voor een optimale akoestiek. De qua geluid meest vergaande voorzieningen zijn getroffen in de zes popoefenruimtes. Met een

doos-in-doos constructie creëren we hier een natuurlijke geluidsisolatie en -absorptie. Daarnaast staan twee van de vier wanden, uitgevoerd in houtwolcementplaten, niet haaks op elkaar en loopt het plafond scheef. Op deze wijze wordt het geluid op de meest optimale wijze geabsorbeerd en weerkaatst in de ruimte.'

Door de paarse kleur straalt het gebouw een warme sfeer uit.

popzalen
oefenruimten
backstage

De ruime foyer is overzichtelijk en tegelijk visueel spannend.

Ook bezoekers zijn zeer tevreden over de nieuwe culturele voorziening.

Fans aan het woord

Tijdens het eerste weekend van april werd P3 feestelijk in gebruik genomen. De belangstelling was groot, tijdens het openingsweekend bezochten meer dan vijfduizend bezoekers de nieuwe culturele trekpleister. P3 directeur Paulus Brugman voelde zich na de opening echt 'geland' in het nieuwe gebouw. 'Ik voel me hier thuis en kan met vertrouwen gasten ontvangen.'

wethouder Bert Wiedemeijer

Uit de openingspeech van wethouder Bert Wiedemeijer bleek dat hij alle vertrouwen heeft in het nieuwe Concert- en Cultuurpodium P3.

'Het zal voor artiesten een waar genoegen zijn hier op te treden en ook voor de bezoekers is het genieten. Dit is een flinke impuls voor Purmerend, want we hebben er niet alleen een poppodium, maar ook een cultuurpodium bij. Tegelijkertijd is dit gebouw in zijn opzet een unieke voorziening.' Het Pop- en Cultuurpodium verwacht jaarlijks 65.000 bezoekers. Er worden circa 180 producties geprogrammeerd.

Ook de gebruikers bleken enthousiast. Rosemary's sons had de eer als eerste band het podium van P3 te betreden.

zanger Rosemary's sons Martijn Hagen

Zanger Martijn Hagen was erg te spreken over het nieuwe poppodium. 'Het is een prachtige zaal en de akoestiek is perfect. Wij hebben al vele zalen in heel Nederland gezien en deze valt echt op. We vonden het super om hier als eerste te mogen optreden!' De bezoekers zijn ook zeer tevreden met de nieuwe culturele voorziening. 'Dat we nu een poppodium in Purmerend hebben. Dit is echt totaal nieuw in onze stad, het lijkt de Melkweg wel', aldus één van de aanwezigen.

burgemeester Leen Verbeek

In zijn weblog van 3 april berichtte burgemeester Leen Verbeek over de opening van het poppodium.

'Afgelopen weekend was een oogst-en feestweekend. Bestuurders van een stad als Purmerend zijn vaak in lange procedures verwickeld om te werken aan ambities. P3 is zo'n ambitie. Daar is jaren aan gewerkt om dat voor elkaar te krijgen.' Hij was zelf aanwezig bij de opening. 'Als burgemeester ben ik er apetrots op dat ons gemeentebestuur dit heeft gepresteerd! Ik heb dan ook met veel plezier de opening op vrijdag bijgewoond en met nog meer plezier de zaterdagavond en -nacht gezien hoe het centrum tot leven kwam.'

Kijk voor meer informatie op www.P3purmerend.nl

Burgemeester Leen Verbeek, architect Johan Meijer en P3 directeur Paulus Brugman kijken gespannen uit naar de ingebruikname van het podium.

Het team van het Concert- en Cultuurpodium in overleg.

Interieur aangepast aan functie van concertgebouw bd architectuur maakt van witte Parkkerk kleurrijk Orgelpark

De voormalige Parkkerk aan de Gerard Brandtstraat in Amsterdam wordt omgevormd tot 'Het Orgelpark'. bd architectuur is verantwoordelijk voor het interieur van het orgelpark en de vormgeving van een nieuw orgel. 'Onze opdracht was: maak een concertgebouw waar orgelmuziek gecombineerd kan worden met andere kunsten', vertelt Bas van Hille, architect/directeur van bd architectuur. 'Nu worden de orgels ingebouwd. In januari 2007 zal burgemeester Job Cohen het Orgelpark feestelijk openen.'

'Onze opdrachtgever, Loek Dijkman, wilde een oefenruimte of studio voor organisten en componisten van orgelmuziek maken', legt Bas van Hille uit. 'Het gaat in principe om niet-kerkelijke orgelmuziek vanaf 1870. Ook moeten er uitvoeringen gegeven kunnen worden van orgelmuziek gecombineerd met andere instrumenten, zang en dans en andere kunsten. Hiermee wil hij een heel nieuw publiek bereiken.' De Parkkerk bleek een perfecte locatie. 'De kerk staat aan het Vondelpark, middenin Amsterdam. De akoestiek voor orgelmuziek is perfect en er stond al een mooi orgel.'

■ Comfortabel

'Bij aanvang van het project stond nog niet precies vast waar het nieuwe interieur aan moest voldoen. Samen met Loek Dijkman vonden we dat stap voor stap uit', vertelt Bas van Hille. Wel was het al snel duidelijk dat bd architectuur de ingang aan zou passen. 'Het orgelpark moet een feestelijk uitgaan worden, met een concertzaal waarin je niet je jas hoeft aan te houden, ook al is het in een kerk. Daarbij horen voorzieningen als een goede toegankelijkheid en facilitaire voorzieningen. In plaats van via de hoofdingang rechtstreeks in de kerkzaal te komen, kom je in de nieuwe situatie via twee nieuwe ingangen in de garderobe en de foyer en van daaruit kun je naar de concertzaal.'

■ Kleurrijk

Hoe vorm je een kerkzaal om tot concertzaal? 'De kerkzaal had al de vorm van een theater. Ik heb deze zoveel mogelijk in ere gelaten en de noodzakelijke ingrepen voor installaties hebben we bijna onzichtbaar kunnen realiseren. Het nieuwe kleurgebruik heeft echter wel een enorme impact op de beleving van de zaal', vindt

Bas van Hille. 'Binnen was alles witgekalkt. Ik heb er een zeer kleurrijke ruimte van gemaakt met wel veertig verschillende kleuren. Dat is een enorme verandering. Om nog een link te leggen met de oude kerk, wilden we de stoeltjes van het balkon hergebruiken, maar velen waren in slechte staat. Uiteindelijk hebben we tien van de vierhonderd stoeltjes kunnen restaureren en die zien de bezoekers straks terug in de zaal.'

■ Klimaat

Alle installaties zijn zodanig gemaakt dat het ook in de winter goed toeven is in de concertzaal. 'Daarbij moet je er rekening mee houden dat het klimaat in de zaal voor orgels goed is. Het mag niet te koud of te warm zijn, maar ook niet te vochtig.' Verder heeft bd architectuur voorzieningen voor theaterverlichting en geluid gemaakt. Bas van Hille heeft voor het Orgelpark ook de vormgeving voor een nieuw concertorgel op het balkon ontworpen. Dit was voor de orgelbouwer de basis voor het ontwerp en de bouw van het orgel. 'Mijn uitgangspunt was dat ik het orgel niet in een kast wilde stoppen, je ziet echt de pijpen. Het orgel is nieuw, maar

Bas van Hille met op de achtergrond de bijzondere nieuwe ramen van het Orgelpark.

in harmonie met de plek en de ruimte waarin het staat.' Het orgel zal in 2008 worden geplaatst.

■ Ramen

De nieuwe ramen springen direct in het oog. 'Met de nieuwe functie als concertgebouw vormden de oorspronkelijke glas-in-loodramen een probleem. Ze waren te dun en zouden dus voor overlast voor de omgeving kunnen zorgen.' Om het geluid binnen te houden is voor driedubbele beglazing met een grote spouw gekozen. 'Het idee van de glas-in-loodramen hebben we vertaald door gebruik te maken van een moderne techniek: transparante en semi-transparante folie', legt Bas van Hille uit. 'Daar hebben we foto's op gedrukt, maar ook bijvoorbeeld krantenknipsels. De ramen vertellen de geschiedenis van de kerk, de verbouwingsgeschiedenis en het toekomstperspectief. Oftewel het verhaal van Parkkerk tot Orgelpark.' Zie ook www.orgelpark.nl

Op dit moment wordt nog hard gewerkt aan de restauratie en het inbouwen van de orgels.

Nieuw en oud past bij elkaar ondanks contrast

Streven naar perfectie in beeldengalerij Het Depot

Hoe brengen we oud en nieuw, interieur en exterieur, tentoonstellingsruimte en tentoongestelde beelden zoveel mogelijk in harmonie met elkaar? Dat was de uitdaging voor bd architectuur bij de restauratie en nieuwbouw van beeldengalerij Het Depot. Stichting Het Depot kocht in 2002 villa Hinkeloord in Wageningen aan voor het tentoonstellen van hedendaagse sculpturen van door haar gesteunde beeldhouwers. De villa, voorheen in het bezit van de Universiteit van Wageningen, verkeerde echter in erbarmelijke staat. Daarnaast was extra ruimte nodig voor wisseltentoonstellingen en voor voorzieningen als een lift en trappenhuis. Ook de bijbehorende tuin, die gebruikt was als arboretum, was sterk verwilderd en nodig aan restauratie toe. In nauwe samenwerking met de opdrachtgever ging Bas van Hille, architect/directeur van bd architectuur aan de slag. 'Ons doel was alles perfect te maken', vertelt hij. 'Dat is gelukt. De architectuur, tuin en beelden vormen nu een volmaakte eenheid.'

De villa uit 1855 werd in oorspronkelijke staat hersteld. 'We hebben allereerst groot onderhoud gepleegd. Het pand was ondeskundig verbouwd en jarenlang niet onderhouden. Verder was het eigenlijk voldoende het pand weer in oude luister te herstellen. Om de monumentale kwaliteiten van het pand zoveel mogelijk te benadrukken, hebben we zorgvuldig alle elementen verwijderd die er oorspronkelijk niet in hoorden. De ingrepen die noodzakelijk waren voor de nieuwe functie zijn reversibel gedaan, zodat ze weer ongedaan kunnen worden gemaakt zonder de monumentale waarden aan te tasten. Voor de buitenkant hebben we een compleet nieuw kleurenpalet ontworpen, waardoor de villa veel beter tot zijn recht komt. In het interieur zijn we verder heel terug-

Grand old lady in oude luister hersteld

houdend geweest om de beelden alle ruimte te geven voor zichzelf te spreken.'

■ Tentoonstellingszaal

De grote zaal voor wisseltentoonstellingen en de uitbreiding voor de lift, (vlucht)trap en garderobe met toiletten zijn in een afzonderlijk pand ondergebracht. 'Voor mij was al snel duidelijk dat ik de tentoonstellingszaal niet als groot volume naast de villa wilde plaatsen. En dat ik de uitbreiding zo luchtig mogelijk vast wilde maken aan het

Stichting Het Depot richt zich op het ondersteunen van beeldhouwers van torsen en fragmenten, waarbij de ontpleoingskans van de kunstenaar centraal staat.

bestaande gebouw', vertelt Bas van Hille. 'Daarom hebben we ervoor gekozen de nieuwe tentoonstellingszaal half in de grond te plaatsen, met het dak op het niveau van de begane grond. We hebben veel aandacht gegeven aan de lichtinval in deze ruimte. Het daglicht komt binnen door vier daklichten die uitgevoerd zijn als glazen bankjes op het dak en door twee grote ramen aan de zijkant. Daardoor heb je in de zaal een heel direct contact met de natuur.'

■ Uitbreiding

'We wilden de uitbreiding zoveel mogelijk in harmonie met de oude villa vormgeven. Als je goed naar de structuur van de villa kijkt en alle franje en details wegdenkt, is het eigenlijk een heel strak gebouw. Daarom heb ik de uitbreiding

Oude villa, tentoonstellingsruimte en nieuwbouw vormen een geheel.

Tom Spaanderman, Bas van Hille en René Oord buigen zich over de maquette.

Het uitzicht vanuit de verbingsbruggen op de gerestaureerde villa en de omgeving is indrukwekkend.

ook rechthoekig en zo slank en minimalistisch mogelijk gemaakt. De trap en de lift zijn ondergebracht in een betonnen koker. Aan de zijde van de villa hebben we een glazen uitbouw gemaakt, waar ook nog ruimte is voor het plaatsen van beelden. Daaromheen is een huid

‘Het moest zo licht en luchtig mogelijk zijn’

geplaatst van geperforeerd en gepateneerd koper. Door deze verschillende lagen ontstaat een spannend lijnenspel.

**Website
bd architectuur
vernieuwd**

De website van bd architectuur www.bdarchitectuur.nl is in een nieuw jasje gestoken. De vernieuwde site geeft in woord en vooral beeld informatie over de projecten die we gerealiseerd hebben of waaraan wij op dit moment werken. De site is weer helemaal up-to-date gemaakt en nog overzichtelijker. Het is dus zeker de moeite waard een kijkje te nemen op www.bdarchitectuur.nl en te genieten van de uitgebreide informatie en prachtige foto's.

De perforaties maken het geheel luchtiger. Op deze wijze treedt de uitbreiding niet erg op de voorgrond en komt ze in overeenstemming met de omgeving.'

■ **Verbinding**

Toen was nog de vraag hoe de uitbreiding verbonden moest worden met het bestaande gebouw. 'Het moest zo licht en luchtig mogelijk zijn', geeft Bas van Hille aan. 'Uiteindelijk hebben we gekozen voor drie bruggen die de villa en de nieuwbouw op de verschillende verdiepingen verbinden. De vloer en het dak van de bruggen zijn gesloten, de zijwanden bestaan geheel uit glas. De constructie speelt daarbij een ondergeschikte rol. De stalen strip-pen die aan het dak hangen, dragen de vloeren en zijn ook gebruikt om het glas aan vast te maken. Zelfs de schroefjes wilde ik zoveel mogelijk aan het oog onttrekken. Dat was constructief een grote uitdaging. We hebben met een heel team om de tafel gezeten en een speciaal verbingsstuk ontwikkeld om dat op te lossen.'

■ **Esthetiek**

Om het geheel af te maken, heeft de opdrachtgever naar zijn ontwerp ook het park laten restaureren, zodat de oorspronkelijke zichtlijnen weer zijn hersteld. Ook hier zijn op strategische plaatsen beelden geplaatst. Dergelijke opdrachten vormen volgens Bas de krenten uit de pap voor architecten. 'Vaak gaat het bij projecten vooral om doelmatige en praktische uitgangspunten en komt de esthetiek op de laatste plaats. Bij dit project was alles er juist op gericht om het geheel zo mooi mogelijk te

maken. Gaande het project ben ik daar met de opdrachtgever steeds verder in gegaan. We hebben gestreefd naar perfectie zonder concessies te doen. Daar zijn we ook vooral trots op: het totaal van architectuur, beelden en tuin. Uit de enthousiaste reacties van bezoekers blijkt ook dat zij het geheel het meest waarderen.' Dat het ook vakmatig wordt gewaardeerd blijkt uit het feit dat we voor de restauratie en de nieuwbouw van Het Depot de monumentenprijs 2004 van de gemeente Wageningen hebben gekregen.

De beeldengalerij is open van donderdag t/m zondag van 11.00 tot 17.00 uur. Toegang is gratis. Voor meer informatie kunt u kijken op www.hetdepot.nl

Colofon

Postadres
Postbus 5233
6802 EE Arnhem

Bezoekadres
Arnhem
Utrechtseweg 310
Gebouw B38
6812 AR Arnhem
t 026 - 333 69 43
f 026 - 333 2737

Leiden
Boerhaavelaan 4
2334 EN Leiden
t 071 - 517 49 11
f 071 - 515 50 93

E-mail: info@bdarchitectuur.nl
Internet: www.bdarchitectuur.nl

Deze nieuwsbrief is een uitgave van bd architectuur

Eindredactie en realisatie:
Brainwork communicatie bv, Rijsburg
Ontwerp: Studio Eric Wondergem BNO, Baarn
Fotografie: bd architectuur / Michel Kievits / Sven van der Vlugt